

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

март 2022 / број 63

3/2022

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VI, број 63, МАРТ 2022.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

Владимир Саичић, дипл. правник;

мр Жељко Албанезе;

Јелена Драгојловић, самостални

саветник у Одсеку за порезе на

имовину Министарства финансија;

мр Јован Чанак;

др Маријана Жиравац Младеновић,

главни и одговорни уредник часописа

„Пословни саветник“;

мр Мирјана Димитријевић;

дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник

у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравац
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом
медјуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч

Милутин је таман задремао уз дневник, кад га је из дремке тр-
гла лупа из купатила. Уплашио се да Марица није пала, па се брзо
упутио тамо. Кад оно Марица клечи над кадом, наочаре за читање
јој још увек на глави и риба четком каду, као да је никада нико пре
тога није опрао.

„Марице, јеси добро, што рибаш чисту каду“, у чуду јој се обра-
тио Милутин.

„Не чистим ја никакву каду, него сам на антистрес терапији“,
струже Марица и даље свом силом.

„Ма, остављај то и кажи ми шта се сад револуционарно десило,
сигурно није неки нови пропис! Сад сам чуо на дневнику да је скуп-
штина распуштена, па није имао ко нешто ново данас да пропише.“

„Зацрвенео ми се ПИС на статистичком извештају и сад могу да
се сликам, не знам како даље!“

„А, то“, лакнуло је Милутину, „па сваке године ту мачкетину у
фебруару гањаш из куће.“

„Какву црну мачкетину, Милутине, ни теби није добро. Можда
да ја донесем још једну четку, па да заједно рибамо каду.“

„Кад ти кажеш ПИС, мени је то асоцијација да тераш из куће
мачку која се прикрала и мазнула сланиницу из креденца“, смеје се
Милутин у нади да ће да орасположи Марицу, али она се још више
смркла.

Ушла је у канцеларију са све жутим рукавицама за чишћење на
рукама, села за компјутер и загледала се у екран. Милутин је стао
поред ње, па и он гледа: „Па, онако како си лани радила, ти уради
и сада.“

„Лани је било другачије, сад су у овом статистичком извештају
додате још неке табеле, и сад ми стала обрада већ на другој табели,
код амортизације.“

„А јел’ имате ви неки приручник за тај ’пис, мацо’, па да погледаш
у њега како да идеш даље?“

Ђути Марица, улази на сајт АПР-а и тражи контролна правила.
У праву је Милутин, мора да их прочита пре него што почне са
уношењем извештаја. Наравно, то му никада неће признати јер ко
би живео после од његовог „јесам ти реко“.

„Ево га“, скочи Марица, а Милутин се прену, „ако је АОП 9020
кол. 4 = 0, онда стаје обрада. Ту је значи грешка – треба да унесем
износ амортизације само у колону 5, а у ове колоне 4 и 6 не уписујем
ништа!“

Опустила се Марица, наставио систем обраду, а она куца даље,
све у рукавицама за чишћење.

Милутин се вратио у дневну собу таман да чује временску про-
гнозу, која му је омиљени део дневника. „Проћи ће и овај фебруар,
смириће се мачке, а мало ће се смирити и моја Марица“, помислио
је Милутин и сипао ракијицу у две чашице.

Ова друга је за Марицу – ако опет зацрвени ПИС да не огули
каду до краја.

„Молимо паметне и поштене да чувају здравље и не губе наду. За
сваки случај. Ако нам нико други не помогне.“

Душко Радовић

РАЧУНОВОДСТВО

Рачуноводствено обухватање државних давања у складу са МСФИ, МСФИ за МСП и Правилником за микро и друга правна лица са примерима књижења	6
1 Појам и дефиниција државног давања, односно државне помоћи.....	6
2 Рачуноводствено обухватање државних давања у складу са МРС 20	8
2.1 Државна давања која су повезана са средствима.....	9
2.2 Државна давања која су повезана са приходима.....	11
2.3 Немонетарна државна давања.....	12
2.4 Обелодањивања државних давања	12
3 Рачуноводствено обухватање државних давања у складу са МСФИ за МСП.....	12
3.1 Државна давања која примаоцу давања не намећу услове у вези са одређеним будућим резултатима (државна давања која нису условљена).....	13
3.2 Државна давања која примаоцу намећу услове у вези са одређеним будућим резултатима (државна давања која су условљена)	13
3.3 Обелодањивање државних давања у складу са МСФИ за МСП	14
4 Рачуноводствено обухватање државних давања у складу са новим Правилником за микро и друга правна лица	14
4.1 Прелазак на примену новог правилника.....	16
4.2 Обелодањивање у напоменама уз финансијске извештаје	17
5 Компарација најзначајнијих одредби МРС 20 и МСФИ за МСП	17
Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника.....	19
1 Рачуноводствено обухватање	19
Корекција набавне вредности залиха по основу накнадно добијеног попушта	19
Продаја ваучера преко посредника и наплата пружене услуге ваучером.....	19
Евидентирање интернет продаје угоститељских услуга са доставом obroka – преко посредника.....	20
Књижење рефакције акцизе	21
Резервисања за јубиларне награде и неискоришћени годишњи одмор.....	21
Простор узет у закуп (који се евидентира по МСФИ 16) купац издаје у подзакуп.....	21
Трошкови смештаја и исхране запосленог на службеном путу по рачуну хотела.....	22
Рачуноводствено обухватање нуспроизвода.....	23
2 Питања у вези са применом Закона о фискализацији.....	23
Аванс примљен пре почетка примене Закона о фискализацији	23
Продаја жетона за прање аутомобила	24
Евидентирање добијених средстава финансијске подршке обвезницима фискализације	25
3 Остала питања	25
Наплата преко „Пејпала“ и пренос на пословни рачун.....	25
Калкулације у електронској и штампаној форми	26
Фискализација у организацијама из области спорта	27
Основна питања	27
Општа питања	28
Питања у вези са спровођењем евидентирања.....	30

ПОРЕЗИ

Утврђивање пореза на имовину самоопорезивањем.....	33
1 Предмет опорезивања порезом на имовину	33
2 Обвезник пореза на имовину	37
3 Разврставање непокретности у сврху утврђивања пореске основице.....	40
4 Основица пореза на имовину за непокретности обвезника који води пословне књиге.....	42
4.1 Фер вредност као основица пореза на имовину	42
4.2 Вредност непокретности утврђена према прописаним елементима као основица пореза на имовину	44
4.3 Књиговодствена вредност непокретности као основица пореза на имовину	46
4.4 Набавна вредност непокретности као основица пореза на имовину	49
4.5 Основица пореза на имовину утврђена применом коефицијената	51

5	Настанак обавезе по основу пореза на имовину	52
5.1	Настанак обавезе по основу пореза на имовину за зграде у изградњи које се граде без грађевинске дозволе, односно за које је протекао прописани период од правоснажности грађевинске дозволе, на којима су изведени груби грађевински радови са конструктивним склопом	54
6	Престанак пореске обавезе.....	58
7	Стопе пореза на имовину.....	59
8	Олакшице при плаћању пореза на имовину	59
9	Пореска пријава о утврђеном порезу на имовину	67
10	Плаћање пореза на имовину	74
	Услуге превоза са аспекта ПДВ-а	75
1	Пореска основица за промет услуга превоза	75
2	Време промета услуга превоза добара	76
3	Услуге превоза као споредан промет.....	76
4	Место промета услуга превоза добара	77
4.1	Превозне услуге пружене обвезнику са седиштем у иностранству	78
4.2	Услуге превоза пружене лицу које није порески обвезник	78
4.3	Примери за одређивање места промета услуге превоза добара који врши обвезник ПДВ-а	79
4.4	Примери за одређивање места промета услуге превоза добара који врши страном лице које се није евидентирало за обавезу плаћања ПДВ-а	79
5	Превозне услуге повезане са увозом добара.....	80
6	Превозне услуге повезане са извозом добара	83
7	Превозне услуге које су у вези са транзитом добара	84
8	Превозне услуге које су у вези са привременим увозом добара	85
9	Услуге превоза предмета донације и хуманитарне помоћи који се увозе уз пореско ослобођење.....	86
10	Услуге превоза добара која се, у оквиру царинског поступка, привремено извозе и у непромењеном стању поново увозе, као и услуге превоза добара за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак царинског складиштења	87
11	Превозне услуге корисницима слободних зона које су непосредно повезане са уносом добара у слободну зону	88
12	Превоз путника	89
12.1	Превоз путника аутобусима који врши нерезидентни обвезник.....	89
12.2	Међународни превоз путника у друмском и железничком саобраћају	90
12.3	Међународни превоз путника у ваздушном и речном саобраћају	90
	Повратна амбалажа са аспекта Закона о ПДВ-у.....	91
1	Рок за враћање повратне амбалаже, односно датум промета невраћене повратне амбалаже	93
2	Наплата кауције – новчаног износа који представља обезбеђење за случај невраћања повратне амбалаже од стране купца	95
3	Вођење евиденције по основу повратне амбалаже	96
4	Право на одбитак претходног пореза по основу невраћене амбалаже.....	97
	Кратке теме из области ПДВ-а кроз мишљења Министарства финансија	98
1	Одређивање пореског дужника и места промета приликом испоруке електричне енергије	98
2	Пренос имовине у складу са чланом 6. став 1. тачка 1) Закона на основу којег ће два обвезника ПДВ-а пренети трећем своју имовину којом обављају делатност	100
3	Пренос једнонаменских и вишенаменских вредносних ваучера са аспекта ПДВ-а	101
	Кратке теме из области пореза на добит кроз питања претплатника	104
1	Повраћај више плаћеног пореза на добит.....	104
2	Порез на добит по одбитку	105
	Дистрибуција софтвера	105
	Накнада за коришћење Зум апликације	106
	Израда веб-сајта и интерне базе података	106
	Имплементација ИСО стандарда и сертификација.....	107
	Набавка софтвера за који је рачун (са исказаним ПДВ-ом) издао порески пуномоћник нерезидентног правног лица	108
	Потврда о резидентности	108
	Порез по одбитку: накнадно смањење прихода нерезидента	109

ЗАРАДЕ

Исплате из добити привредног друштва по годишњем обрачуна за 2021. годину	110
1.1 Законске одредбе – акционарско друштво	110
1.2 Законске одредбе – ДОО	114
2 Исплата дивиденди физичким лицима – резидентима	116
3 Исплата дивиденди правним лицима – резидентима.....	118
4 Исплата дивиденди правним лицима – нерезидентима	118
4.1 Начин обрачуна пореза по одбитку на дивиденде	119
4.2 Пренос средстава нерезидентном правном лицу	121
5 Исплата дивиденди физичким лицима – нерезидентима.....	122
6 Исплата и опорезивање примања запослених по основу учешћа у оствареној добити.....	122
6.1 Порески третман исплате учешћа у оствареној добити запосленима у друштву	123
7 Исплата и опорезивање примања чланова управе привредног друштва по основу учешћа у оствареној добити.....	124
Давања послодаваца запосленима по основу рекреације, солидарне помоћи, синдикалних и осталих исплата, и њихов порески третман	126
1 Организовање и пореско ослобођење по основу рекреације, спортских догађаја и активности за запослене	127
1.1 Пореско ослобођење за издатке послодаваца за рекреацију на радном месту	128
1.2 Пореско ослобођење за накнаде трошкова колективне рекреацију запослених	128
1.3 Пореско ослобођење трошкова организовања спортских догађаја	129
2 Давања запосленима у виду солидарне помоћи за случај болести, здравствене рехабилитације или инвалидности.....	130
2.1 Порески третман солидарних помоћи болесним запосленима	130
2.2 Давања – исплате запосленима уз коришћење пореског ослобођења.....	132
3 Порески третман примања запослених за солидарне помоћи из средстава синдиката која обезбеђује послодавац на терет сопствених средстава у складу са колективним уговором.....	133
4 Остала чињења запосленима од стране послодаваца	134
4.1 Плаћање запосленима систематских здравствених прегледа	134
4.2 Давање запосленима одеће и обуће ради коришћења у службене сврхе	135
4.3 Чињење у виду покрића трошкова за стручно усавршавање запослених	135
4.4 Порески третман пружања услуге АДСЛ за службене и приватне потребе запослених	136
4.5 Плаћање здравственој установи трошкова лабораторијског испитивања ради утврђивања присуства вируса SARS-COV-2 међу запосленима	137
Пореска олакшица везана за накнаду трошкова превоза на посао и њено коришћење – у примени од 1. фебруара 2022. године	137
1 Примена пореске олакшице када послодавац обезбеђује месечну превозну карту	137
1.1 За запослене	137
1.2 За лица која раде по уговору ван радног односа.....	139
2 Примена пореске олакшице када послодавац накнађује запосленима СТВАРНЕ ТРОШКОВЕ превоза на посао	141
2.1 Законске одредбе	141
2.2 Порески третман стварних трошкова превоза.....	142
3 Примена пореске олакшице када послодавац обезбеђује запосленима сопствени превоз на посао	144
4 Примена сразмерне пореске олакшице	144
5 Примена пореске олакшице при коришћењу такси превоза	145
6 Коришћење пореске олакшице за превоз запослених на посао за више месеци	145
Одсуство са рада и исплате запосленима поводом Дана државности Републике Србије – Сретење	146
1 Право на накнаду зараде за време празника	146
2 Увећање зараде за рад на празник.....	146
3 Накнада зараде/плате за одсуство на дане празника за запослене у јавном сектору.....	147
4 Остале напомене.....	147

ПРИВРЕДНА ДРУШТВА

Измене Закона о привредним друштвима: правни послови или радње у којима постоји лични интерес.....	148
Измене Закона о привредним друштвима: поступак регистрације, седиште друштава и предузетника и статус предузетника	151
1 Пол као обавезан податак за регистрацију	151
2 Адреса седишта друштва	152
3 Обавеза привредног друштва да се региструје као корисник услуга електронске управе.....	154
4 Предузетници	154
Измене Закона о привредним друштвима: правни статус чланова и директора привредних друштава ..	155
1 Чланови друштва	155
2 Директори друштва	157

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Консолидовање годишњих финансијских извештаја за 2021. годину код корисника јавних средстава који примењују Контни план за буџетски систем	159
1 Законска регулатива	159
1.1 Закон о буџетском систему	159
1.2 Уредба о буџетском рачуноводству	160
1.3 Правилник о финансијским извештајима	161
1.4 Подношење финансијских извештаја	162
2 Поступак консолидације финансијских извештаја директних корисника	163
2.1 Предрадње поступка консолидације.....	163
2.2 Процедуре у току израде годишњег консолидованог финансијског извештаја	164
3 Специфичности које се јављају приликом састављања консолидованог годишњег финансијског извештаја директних корисника средстава буџета Републике	165
3.1 Неке напомене у вези са попуњавањем обрасца 5 – <i>Извештај о извршењу буџета</i> код индиректних корисника	166
Извештавање о планираним и извршеним расходима за плате у буџетима локалне власти у 2022. години.....	168
1 Основне одредбе Правилника.....	169
2 Попуњавање образаца	169
3 Остале одредбе Правилника.....	170

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за март 2022. године	171
Актуелни статистички подаци на дан 25. 2. 2022. године	176
1 Просечна месечна зарада по запосленом	176
1.1 Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар – примена за сврхе обрачуна пореске амортизације у обрасцу ОА.....	176
2 Доприноси за социјално осигурање.....	176
2.1 Стопе доприноса	176
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	176
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса.....	176
3 Минимална зарада	176
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом.....	177
5 Индекс потрошачких цена	177
6 Законске камате	177
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	177
6.2 Годишња законска затезна камата	177
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	178

Рачуноводствено обухватање државних давања у складу са МСФИ, МСФИ за МСП и Правилником за микро и друга правна лица са примерима књижења

1 Појам и дефиниција државног давања, односно државне помоћи

У циљу разумевања појма државних давања неопходно је разумети шта се подразумева под државом, а што под појмом државног давања, односно државне помоћи. Под појмом *држава* подразумевају се Влада Републике Србије, министарства, аутономне покрајине, општине, државне агенције и друга тела на локалном и националном нивоу, иностране државе и органи и међународне организације, док је државна помоћ дефинисана *Законом о контроли државне помоћи* („Сл. гласник РС” бр. 73/2019), који прави разлику између државне помоћи и индивидуалне државне помоћи.

Државна помоћ представља сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода које додељује давалац државне помоћи у било ком облику, којима се одређени учесник на тржишту ставља у повољнији положај у односу на конкуренте или се даје предност производњи одређене робе и/или услуга и којима се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту и утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније. Шема државне помоћи подразумева скуп свих прописа који представљају основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред познати, односно нацрта или предлога прописа који ће по доношењу представљати основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред познати.

Индивидуална државна помоћ је помоћ која се додељује на основу акта даваоца државне помоћи унапред одређеном кориснику или је у питању помоћ која се индивидуалном кориснику додељује на основу шеме државне помоћи, за коју постоји обавеза пријаве на основу поменутог закона.

Законодавац је у члану 3. став 4. Закона о контроли државне помоћи прописао следеће *инструменте* за доделу државне помоћи:

1. субвенција (бесповратна средства) или субвенционисана каматна стопа на кредите;
2. фискална олакшица (умањење или ослобођење од плаћања пореза, доприноса, царина и других фискалних дажбина);
3. гаранција државе, сваког правног лица које располаже и/или управља јавним средствима или другог даваоца државне помоћи, дата по условима повољнијим од тржишних;
4. одрицање од добити и/или дивиденде државе, локалне самоуправе или правног лица које управља или располаже јавним средствима;
5. отпис дуга према држави, локалној самоуправи или правном лицу које управља или располаже јавним средствима;
6. продаја или коришћење имовине у јавној својини по цени нижој о тржишне;
7. куповина или коришћење имовине по цени вишој од тржишне од стране државе, локалне самоуправе или правног лица које управља или располаже јавним средствима;
8. други инструменти у складу са овим законом.

Закон о контроли државне помоћи такође дефинише даваоца и корисника државне помоћи. *Давалац државне помоћи* је надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, или свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима и додељује државну помоћ у било ком облику. *Корисник државне помоћи* је учесник на тржишту, односно свако правно и физичко лице које обавља економску делатност, тј. делатност производње или промета робе или пружања услуга на тржишту, којем се додељује државна помоћ у било ком облику.

Веома је важно истаћи шта се *не подразумева* под државном помоћи, а то је следеће:

1. накнада за обављање услуга од општег економског интереса, и то под условом да та накнада испуњава следеће прописане услове:

која су обухваћена Међународним рачуноводственим стандардом МРС 41 – *Пољопривреда*, као и државно учешће у власништву над ентитетом.

Упоређивањем вредновања државних давања у складу са МРС 20 и вредновања државних давања у складу са МСФИ за МСП, када је реч о државним давањима која су повезана са средствима, основна разлика огледа се у следећем:

- МРС 20 даје могућност да се изабере између две методе вредновања државних давања која су повезана са средствима – методе одложених прихода и методе умањења вредности имовине;

- одељак 24 МСФИ за МСП прописује само један модел вредновања државних давања, па се тако државна давања код којих не постоји услов у вези са одређеним будућим резултатима признају као приход приликом признавања потраживања по основу давања, док се државна давања код којих постоји услов у вези са одређеним будућим резултатима признају као приход када се испуне услови у вези са резултатима, а до тог тренутка признају се као обавеза.

Поређењем признавања државних давања у складу са МРС 20 и признавања државних давања у складу са МСФИ за МСП утврђује се основна разлика, која се огледа у следећем:

- МРС 20 признавање прихода од државних давања врши на систематској основи током периода у ком се евидентирају припадајући трошкови, што значи да се приходи признају у складу са начелом узрочности прихода и расхода;

- одељак 24 МСФИ за МСП прописује промтно признавање државних давања као приход (у погледу државних давања која нису условљена), односно тек након испуњења одговарајућих услова (када су у питању државна давања која су условљена).

Упоређивањем књижења вредности државних давања у складу са МРС 20 и књижења вредности државних давања у складу са МСФИ за МСП долази се до основне разлике, која се огледа у следећем:

- одељак 24 МСФИ за МСП прописује да се сва државна давања, у која су укључена и немонетарна државна давања, мере по фер вредности средства примљеног износа или потраживања;

- МРС 20 прописује да је уобичајено да привредно друштво које прими немонетарна (неновчана) средства примљено државно давање књижи по фер вредности, уз додатну алтернативу да се средство евентуално књижи по номиналној вредности.

Уколико се деси да привредно друштво које у свом пословању има државна давања разматра могућност преласка са обухватања државних давања у

складу са МРС 20 на обухватање државних давања у складу са МСФИ за МСП или обрнуто, интересно је споменути једно мишљење које је у вези са наведеном ситуацијом издало Министарство финансија (број 011-00-75/2019-04 од 25. 2. 2019. године):

„У смислу одредбе члана 25а став 5. Закона о порезу на добит правних лица (‘Сл. гласник РС’ бр. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 и 118/2021), корекција прихода и расхода у пореском билансу врши се по основу ефикасности промене рачуноводствене полиитике услед прве примене нових стандарда у Републици Србији.

С тим у вези, у случају када обвезник који је, као у конкретном случају, закључно са 2017. годином примењивао Правилник о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у јојединачним финансијским извештајима микро и других правних лица (‘Сл. гласник РС’ бр. 118/2013 и 95/2014), а којом је за наредну (2018) годину разврстан као мало правно лице, и, сходно прописима којима се уређује рачуноводство, дужан да, почев од 2018. године примењује МСФИ за МСП, смањимо да се, у том конкретном случају, не примењују одредбе члана 25а ст. 5. и 6. Закона.”

На тај начин Министарство финансија је дефакто потврдило одредбе члана 25а став 5. Закона о порезу на добит правних лица, који прописује да се ефекти промене рачуноводствене политике, настали услед прве примене МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, по основу којих се у складу са прописима о рачуноводству врши корекција одговарајућих позиција у билансу стања, признају као приход односно расход у пореском билансу почев од пореског периода у којем је та корекција извршена. То значи да корекција прихода и расхода у пореском билансу може да се изврши само по основу ефеката промене рачуноводствене политике која је настала услед примене МСФИ који се по први пут примењују, или како у свом мишљењу наводи Министарство финансија – услед прве примене нових стандарда у Републици Србији. Закључак је следећи: у случају када привредно друштво пређе на неки други оквир финансијског извештавања, на ефекте промене рачуноводствене политике не примењују се одредбе члана 25а ст. 5. и 6. Закона о порезу на добит правних лица. Без обзира на то да ли је у питању прелазак са МРС 20 на МСФИ за МСП или обрнуто, тј. прелазак са МСФИ за МСП на МРС 20, у пореском билансу не врши се корекција.

Кратке теме из области рачуноводства кроз питања претплатника

1 Рачуноводствено обухватање

Корекција набавне вредности залиха по основу накнадно добијеног попушта

ПИТАЊЕ: По основу годишње количине набавке (100.000.000 динара) добили смо од добављача годишњи попуст у износу 5.000.000 динара. На стању 31. 12. имамо (од тих набављених количина) још увек део робе у вредности од 10.000.000 динара. Када сразмерни део добијеног попушта (10%) распоредимо на корекцију залиха, не слаже се евиденција у финансијском и робно-материјалном књиговодству. Како да превазиђем ту неусаглашеност, односно да ли да радим и корекцију у робном?

ОДГОВОР: Препоручујемо да се обе групе корективних рачуна – и у билансу стања и у билансу успеха – отворе као засебни рачуни главне књиге у оквиру истог троцифреног конта у складу са Правилником о контном оквиру, **односно да се поменути попусти не евидентирају у оквиру робно-материјалне евиденције јер је то превише компликовано и нема потребе за тим.** Дакле, део попушта који се односи на залихе које су на стању потребно је евидентирати потражно на посебном аналитичком рачуну, нпр. 13209. Тако ће на рачуну 13200 бити исказан дуговни салдо од 10.000.000 динара, колико је и вредност у робно-материјалној евиденцији.

Напомињемо да, иако су ти засебни рачуни са потражним салдом, није реч о исправци вредности у смислу обезвређења залиха, већ о начину евидентирања корекције набавне вредности залиха по основу накнадних попушта чији износ није био познат у тренутку набавке и евидентирања залиха у помоћним књигама (робно-материјалној евиденцији).

Приликом продаје наведене робе у 2022. години раскњижавате робу са рачуна 13200 (потражује) и корекцију са 13209 (дугује), па ће на рачуну набавне вредности продате робе 50100 (дуговно) бити исказана вредност од 10.000.000 динара, а на корективном рачуну 50109 (потражно) вредност од 1.000.000 динара.

Продаја ваучера преко посредника и наплата пружене услуге ваучером

ПИТАЊЕ: Клијент нам је здравствена установа (приватна пракса) која нуди услуге преко посредника путем ваучера (*Куйоман, Куйонлигер, Куйи ме, Груйна куйовина* и сл.), где физичко лице купи – наручи ваучер преко посредника уз попуст и има рок да га искористи. Када пацијент дође, куца се фискални са опцијом „готовина“ (још увек је у старом режиму рада и није се прешло на нову фискализацију), а он даје ваучер који је купио. У износу ваучера који је купљен куца се услуга (рецимо преглед 1 – 4.000,00), а потом се наплаћује од посредника, умањено за провизију (на пример 3.800,00), при чему за разлику до 200,00 дин. посредници испостављају фактуру за ту провизију. Како рачуноводствено обухватити наведену трансакцију?

ОДГОВОР: Без обзира на то што приликом „наплате“ извршене услуге путем ваучера исти евидентирате на аналитичком рачуну у оквиру рачуна 243 (нпр. 2439 – *Благајна – ваучери*), и даље новац потражујете од посредника који је продао ваш ваучер, па потраживање од њега (посредника) треба исказати на рачуну 218 (уместо рачуна 218 за те сврхе може да се користи и рачун 206).

На пример:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	218	Остала потраживања из специфичних послова	4.000	
	470	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи		667
	4910	Одложени приходи за издате ваучере		3.333
- за продају/издавање ваучера				
2.	2439	Благајна – ваучери	4.000	
	476	Обавезе за порез на додату вредност по основу продаје за готовину		667
	614	Приходи од продаје услуга		3.333
- за пружену услугу (и најлакше упућује ваучера)				
2а	4910	Одложени приходи за издате ваучере	3.333	
	470	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи		-667
	2439	Благајна – ваучери		4.000
- за укидање разграничених прихода				

Да ли средства могу да се пребаце на лични рачун предузетника?

ОДГОВОР: Одредбама члана 32. Закона о девизном пословању (даље: Закон) прописано је да се платни промет са иностранством обавља у девизама и у динарима преко банке, као и да резиденти могу да обављају платни промет са иностранством додатно и:

- преко издаваоца електронског новца – ради плаћања и наплате по основу електронске купопродаје робе и услуга;
- преко платне институције, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- преко јавног поштанског оператора који пружа платне услуге, у складу са законом којим се уређују платне услуге.

Осим тога, истим чланом Закона прописано је и да се средства резидената која се воде у страног институцији електронског новца ради плаћања, односно наплате по основу електронске купопродаје роба и услуга не сматрају депозитом у смислу члана 27. став 2. тог закона.

„Пејпал” је евидентиран у Народној банци Србије на Листи институција електронског новца из трећих држава које послују у складу са Законом, која је објављена и на сајту Народне банке Србије. То значи да је резидент – предузетник платни промет са иностранством могао да обави преко наведене стране институције електронског новца само по основу електронске купопродаје робе и услуга, како је то наведено у Закону. Уколико је резидент – предузетник средства наплатио преко страних институција електронског новца у складу са Законом, односно по основу електронске купопродаје робе и услуга, та средства представљају средства остварена пословањем тог предузетника, па могу да буду трансферисана само на пословни рачун тог предузетника, отворен у некој од домаћих пословних банака, али не и директно на рачун физичког лица.

Калкулације у електронској и штампаној форми

ПИТАЊЕ: Да ли калкулације у малопродајном објекту морају да се штампају и да се чувају у штампаној форми или је могуће сачинити их и чувати у електронској форми?

ОДГОВОР: Закон о трговини (даље: Закон) уређује услове и начин за обављање трговине на јединственом тржишту Републике Србије, унапређење трговине и заштиту тржишта, забрану непоштене тржишне утакмице и надзор.

У складу са одредбом члана 29. Закона трговац је дужан да поседује исправе о производњи, набавци и продаји робе, нарочито са подацима о: пословном имену, адреси, ПИБ-у и матичном броју или броју пољопривредног газдинства (БПГ), односно броју из одговарајућег регистра произвођача или добављача; броју и датуму издавања исправе; називу, мерној јединици и количини робе; набавној цени робе; задужењу за властиту робу; продајној цени робе. **Исправе из наведеног члана могу да буду у оригиналу или копији, и могу да имају форму електронског документа.**

Поред тога, у складу са чланом 30. Закона, трговац је дужан да води евиденцију промета робе на основу исправе из члана 29. истог закона. За трговину на продајном месту води се евиденција за свако продајно место посебно. При томе, у случају трговине на продајном месту, трговац је дужан да евиденцију из става 2. датог члана **учини доступном на продајном месту.** Правилником о евиденцији промета („Сл. гласник РС” бр. 99/2015 и 44/2018 – др. закон), који се примењује до доношења новог правилника, ближе су прописани садржина, облик, начин вођења и место чувања евиденције промета.

У складу са одредбом члана 10. поменутог правилника **књига евиденције води се у писаном облику, ручно или електронски, тако да омогућава увид и контролу промета.** Сагласно ставу 3. датог члана Правилника, **када се књига евиденције води електронски, ради доступности евиденције надлежним контролним органима, на њихов захтев, подаци се штампају.** При томе треба у обзир узети и одредбу члана 12. став 3. Правилника, којом је прописано да је исправа која прати робу и на основу које се води евиденција у оригиналу или копији, односно у писаном или електронском облику.

Сагласно одредби члана 14. став 2. Правилника, за уредно и ажурно вођење књиге евиденције на начин прописан тим правилником, као и за обезбеђење њене доступности, одговорно је лице које се задужује робом: рачунопологач, односно предузетник.

На основу наведеног може да се закључи да је трговац који обавља трговину у продајном објекту дужан да учини прописану евиденцију доступном у продајном објекту и ако је води у електронском облику, мора да обезбеди увид у њу и штампање података на захтев контролног (инспекцијског) органа, што значи да не мора претходно да штампа калкулације и књигу евиденције промета, које су изворно у електронској форми.

Фискализација у организацијама из области спорта

У протеклом периоду, од почетка примене Закона о фискализацији (даље: ЗФ), можда највише недоумица изазвало је питање примене тог закона од стране организација из области спорта (удружења, клубови, итд.).

С тим у вези, Министарство финансија издало је Мишљење бр. 011-00-92/2022-04 од 31. 1. 2022. године, у којем је одговорено на много питања, при чему се изнети ставови Министарства финансија односе и на шири круг обвезника фискализације, а не само на оне из области спорта, па је сврсисходно да из сагледају и обвезници који се баве другим делатностима.

Уредбом о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја („Сл. гласник РС” бр. 32/21 и 117/21 – у даљем тексту: Уредба) прописане су делатности приликом чијег обављања, због њихове специфичности, не постоји обавеза евидентирања промета преко електронског фискалног уређаја. С обзиром на то да се, према одредбама Уредбе, делатност 93 – *Спортиске, забавне и рекреативне делатности* не сврстава у круг делатности при чијем обављању не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја, обвезник фискализације дужан је да преко електронског фискалног уређаја евидентира извршени промет на мало у оквиру наведене делатности. То би значило да су спортска удружења, друштва и савези у обавези да преко електронског фискалног уређаја евидентирају сваки појединачно остварен промет на мало извршен у оквиру делатности 93 (Спортске, забавне и рекреативне делатности).

У наставку текста наведена су мишљења која се односе на питања која су поставили корисници.

Основна питања

1. Да ли је организација у области спорта која је регистрована за обављање делатности у оквиру шифре делатности 93: *Спортиске, забавне и ре-*

***креативне активности* и има статус недобитне организације у складу са Законом о спорту обвезник фискализације и евидентирања преко фискалног уређаја у пословању са правним лицима?**

ОДГОВОР: Организација у области спорта која је регистрована за обављање делатности у оквиру шифре делатности 93: *Спортиске, забавне и рекреативне активности* и има статус недобитне организације у складу са Законом о спорту није у обавези да евидентира промет преко електронског фискалног уређаја у пословању са правним лицима, осим у случају када је промет извршен у малопродајном објекту, сагласно члану 3. ЗФ.

2. Да ли је организација у области спорта која је регистрована за обављање делатности у оквиру шифре делатности 93: *Спортиске, забавне и рекреативне активности* и има статус недобитне организације у складу са Законом о спорту обвезник фискализације и евидентирања преко фискалног уређаја у пословању са физичким лицима?

ОДГОВОР: Организација у области спорта која је регистрована за обављање делатности у оквиру шифре делатности 93: *Спортиске, забавне и рекреативне активности* и има статус недобитне организације у складу са Законом о спорту у обавези је да преко електронског фискалног уређаја евидентира извршени промет добара и услуга у пословању са физичким лицима.

3. Да ли су спортска удружења и савези, као недобитне организације, обвезници фискализације уколико стичу само приходе од чланарина, добровољних прихода, донација и слично, а не остварују друге приходе продајом робе на тржишту или вршењем услуга уз накнаду?

ОДГОВОР: Не, изузев у случају када чланарина или други остварени приходи представљају накнаду за промет добара, односно пружање услуга на мало.

пружају у временском периоду дужим од годину дана.

Поред тога, ако из конкретног уговорног односа произлази да је реч о делимичним услугама, уз напомену да делимична услуга постоји ако је за одређене делове економски дељиве услуге посебно уговорена накнада, делимична услуга сматра се извршеном у време када је окончано пружање тог дела услуге.

Пример 1:

Физичко лице постало је члан спортског клуба на период од годину дана (2022. година). Чланарина (која представља накнаду за промет услуга из области спорта) на месечном нивоу износи 3.000 динара. Обавеза плаћања чланарине је до 5. у месецу за текући месец. Физичко лице уплатило је чланарину 5. 1. 2022. године за јануар 2022. године.

Уплата извршена 5. 1. 2022. године сматра се авансом уплатом, па је спортски клуб дужан да изда авансни фискални рачун. Поред тога, на дан када је услуга пружена – 31. 1. 2022. године – спортски клуб дужан је да изда и фискални рачун за извршени промет.

Пример 2:

Физичко лице постало је члан спортског клуба на период од годину дана (2022. година). Чланарина (која представља накнаду за промет услуга из области спорта) на годишњем нивоу износи 240.000 динара, уз обавезу плаћања у једнаким месечним ратама. Физичко лице извршило је уплате у току године.

Под претпоставком да није уговорен износ чланарине на месечном нивоу, све уплате које су извршене у току године сматрају се авансним уплатама, за које се издаје авансни фискални рачун, а на 31.

12. 2022. године (када је предметна услуга пружена) издаје се фискални рачун за промет услуге.

9. Како издати рачуне лицима која плаћају преко рачуна (нпр. родитељи деце) и када им уручити рачун ако су чланарину платили унапред, неколико дана пре доласка на активност?

ОДГОВОР: У случају када се чланарина плаћа авансно налогом за пренос, препорука је да се приликом учлањења прибави сагласност за доставу фискалног рачуна електронским путем и прецизира електронска адреса за доставу. Такав начин доставе фискалних рачуна у описаном случају може да се користи и за све остале доставе фискалних рачуна.

10. У случају када физичко лице изврши уплату организацији у области спорта, организација уплату види на изводу дан после уплате, па се фискални рачун и датум уплате неће подударати. Који је механизам за решавање наведене ситуације?

ОДГОВОР: Када физичко лице уплати аванс организацији у области спорта, та организација дужна је да изда рачун за аванс ради евидентирања примљеног аванса за будући промет на мало, и то најкасније наредног радног дана од дане пријема аванса.

У случају када се издаје рачун за аванс, обвезник фискализације дужан је да, поред датума издавања авансног рачуна, искаже и датум када су средства пренета на рачун обвезника фискализације. У погледу доставе таквог рачуна објашњење је дато у одговору на претходно питање.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.200 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Утврђивање пореза на имовину самоопорезивањем

Обвезници пореза на имовину који воде пословне књиге сами утврђују порез на имовину и исказују га у пореској пријави коју подносе најкасније до 31. марта 2022. године.

Увод

Порез на имовину је изворни приход који припада јединици локалне самоуправе на чијој је територији остварен. Тај порески облик погађа имовину као манифестацију економске моћи обвезника. Утврђује се за календарску годину применом одредаба закона којим су уређени порези на имовину и подзаконских аката, које за потребе утврђивања тог пореза доноси јединица локалне самоуправе, који су објављени у складу са законом, односно за које се сматра да су објављени у складу са законом до 30. новембра године која претходи години за коју се порез на имовину утврђује и који важе на дан 1. јануара пореске године.

Опорезивање имовине у Републици Србији уређено је следећим прописима:

- Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС” бр. 26/2001... и 118/2021 – даље: **Закон**),
- Правилником о обрасцима пореских пријава о утврђеном, односно за утврђивање пореза на имовину („Сл. гласник РС” бр. 93/2019 и 151/2020 – даље: **Правилник**), као и
- подзаконским актима које доноси јединица локалне самоуправе, и то:
 - одлуком о стопама пореза на имовину,
 - одлуком о висини стопе амортизације,
 - одлуком о одређивању зона и најопремљеније зоне,
 - одлуком да се неизграђено грађевинско земљиште на њеној територији, које се користи искључиво за гајење биљака, односно садног материјала, односно шума, за сврху утврђивања основице пореза на имовину разврстава у пољопривредно, односно у шумско земљиште,
 - актом о утврђивању просечних цена одговарајућих непокретности по зонама,
 - актом о коефицијентима за непокретности у зонама и

➤ актом о просечним ценама одговарајућих непокретности на основу којих је за текућу годину утврђена основица пореза на имовину за непокретности обвезника који не води пословне књиге које се налазе у најопремљенијој зони.

Обвезници пореза на имовину који воде пословне књиге сами утврђују порез на имовину и исказују га у пореској пријави коју подносе најкасније до 31. марта 2022. године. Дакле, обвезник пореза на имовину који води пословне књиге порез на имовину утврђује самоопорезивањем. Изузетно, ако се у поступку контроле утврди да обвезник није утврдио пореску обавезу или ју је утврдио нетачно или непотпуно, пореску обавезу утврдиће решењем надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијој територији се налази непокретност.

Обвезник пореза на имовину који води пословне књиге је:

- правно лице које води пословне књиге у складу са прописима Републике Србије;
- нерезидентно правно лице – за непокретности за које пореску обавезу испуњава огранак тог лица;
- предузетник који води пословне књиге – за имовину коју је евидентирао у својим пословним књигама, осим предузетника који порез на доходак грађана на приходе од самосталне делатности плаћа на паушално утврђен приход;
- отворени инвестициони фонд, односно алтернативни инвестициони фонд који нема својство правног лица, а уписан је у одговарајући регистар у складу са законом, који води пословне књиге у складу са прописима Републике Србије, и
- друго лице које води пословне књиге у складу са прописима Републике Србије.

1 Предмет опорезивања порезом на имовину

Предмет опорезивања порезом на имовину јесу право, коришћење, односно државина на не-

поменуте промене до истека рока за плаћање краћи од тридесет дана – у року од тридесет дана од дана промене;

■ за тромесечја у пореској години која следе након тромесечја у коме је дошло до те промене – порез плаћа у року од четрдесет пет дана од дана почетка сваког тромесечја.

Законом је уведена могућност плаћања пореза на имовину и одједном. Наиме, **порез на имовину обвезник који води пословне књиге може да плати у мањем броју рата од прописаних, укључујући плаћање утврђеног пореза одједном, до доспелости пореске обавезе за свако тромесечје.** На дуговани порез за свако тромесечје и на износе аконтација који нису плаћени у прописаном року од наредног дана од дана доспелости обрачунава се камата.

У случају доцње при плаћању пореза (што подразумева и пропуштање обавезе да се порез плати),

обрачунава се и плаћа камата у складу са законом којим је уређен порески поступак и пореска администрација, почев од наредног дана од дана доспелости обавезе за свако тромесечје.

Примера ради, за непокретност за коју је обвезнику који води пословне књиге настане пореска обавеза по основу пореза на имовину у трећем тромесечју пореске године, порез за треће тромесечје плаћа у року од четрдесет пет дана од дана почетка трећег тромесечја, а ако је рок од настанка пореске обавезе до истека рока за плаћање краћи од тридесет дана – у року од тридесет дана од дана настанка пореске обавезе. **То значи да за непокретност за коју обвезнику који води пословне књиге пореска обавеза настане нпр. 2. августа 2022. године рок за плаћање пореске обавезе за треће тромесечје 2021. године износи тридесет дана рачунајући од 2. августа 2022. године.**

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у Министарству финансија

Услуге превоза са аспекта ПДВ-а

Услуге превоза су специфичне, па је потребно да се у свакој појединачној ситуацији анализирају сви параметри како би се тачно установило:

- да ли је предметни промет услуга опорезив,
- да ли је за њега прописано пореско ослобођење или
- да ли промет услуге није опорезив ПДВ-ом.

Предмет опорезивања ПДВ-ом су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици Србији уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику Србију. Промет добара је, у смислу члана 4. став 1. Закона о порезу на додатну вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/20 – даље: Закон о ПДВ-у), пренос права располагања на телесним стварима (даље: добра) лицу које тим добрима може да располаже као власник, ако овим законом није друкчије одређено. Промет услуга у смислу наведеног закона, а у складу са одредбом члана 5. став 1. Закона о ПДВ-у, представљају сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. тог закона.

Услуге превоза добара у највећем броју случајева повезане су са увозом и извозом добара, као

и транзитом, привременим увозом, привременим извозом итд., за које је прописана могућност да се оствари право на пореско ослобођење са одбитком претходног пореза. Наиме, пореско ослобођење дефинисано је и за превозне услуге које се врше дипломатским и конзуларним представништвима, као и међународним организацијама, односно које се врше у оквиру реализације међународних уговора о кредиту или зајму, ако је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза.

1 Пореска основица за промет услуга превоза

Одредбом члана 17. став 1. Закона о ПДВ-у прописано је да је пореска основица (даље: основица) приликом промета добара и услуга износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (даље: субвенције), у коју притом није укључен ПДВ, ако поменутим законом није друкчије про-

на 24. став 1. тачка 12) Закона о ПДВ-у за услуге међународног превоза лица бродовима у речном саобраћају обвезник може да оствари ако обавља услуге међународног превоза лица бродовима у речном саобраћају како у Републици Србији тако и у иностранству, и то:

- 1) од иностраног пристаништа до пристаништа у Републици Србији;
- 2) од пристаништа у Републици Србији до иностраног пристаништа;
- 3) од иностраног пристаништа до иностраног пристаништа преко територије Републике Србије.

Пример: Када обвезник ПДВ-а сопственим бродом врши превоз лица на релацији Београд–Будимпешта и Београд–Кладово, услуге међународног превоза лица у речном саобраћају на релацији Београд–Будимпешта ослобођене су плаћања ПДВ-а са правом на одбитак претходног пореза. Међутим, услуге на релацији Београд–Кладово нису ослобођене плаћања ПДВ-а јер се у наведеном случају не ради о међународном превозу лица, већ о домаћем превозу лица унутар Републике Србије, за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ-а.

ПС

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у Министарству финансија

Повратна амбалажа са аспекта Закона о ПДВ-у

Амбалажа је производ направљен од материјала различитих својстава, који служи за смештање, чување, руковање, испоруку, представљање робе и заштиту њене садржине, а укључује и предмете који се користе као помоћна средства за паковање, умотавање, везивање, непропусно затварање, припрему за отпрему и означавање робе, сагласно одредбама Закона о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС” бр. 36/09 и 95/18 – др. закон). Амбалажа може да буде:

- примарна амбалажа, као најмања амбалажна јединица у којој се производ продаје коначном купцу;
- секундарна амбалажа, као амбалажна јединица која садржи више производа у примарној амбалажи са наменом да на продајном месту омогући груписање одређеног броја јединица за продају, без обзира на то да ли се продаје крајњем кориснику или се користи за снабдевање на продајним местима, при чему ова амбалажа може да се уклони са производа без утицаја на његове карактеристике;
- терцијарна (транспортна) амбалажа, намењена за безбедан транспорт и руковање производа у примарној или секундарној амбалажи, с тим што она не обухвата контејнере за друмски, железнички, водни или ваздушни транспорт.

Наиме, сагласно одредбама члана 5. тачке 2) и 3) Закона о амбалажи, једнократна амбалажа је амбалажа која је пројектована ради коришћења само једном, док је повратна амбалажа – амбалажа која

се, након враћања од стране потрошача, поново употребљава за исту намену.

Правилником о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/21, 64/21 и 127/21 – даље: **Правилник**) уређена су поједина питања у вези са пореским третманом повратне амбалаже. Указујемо на то да се одредбе Правилника које се односе на порески третман повратне амбалаже примењују од 1. јануара 2022. године.

Према Закону о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/20 – даље: **Закон о ПДВ-у**), пореска основица (даље: основица) приликом промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (даље: субвенције), у коју притом није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано. У основицу се урачунавају и акцизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ-а, као и сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

Према Правилнику, основица садржи вредност амбалаже, и то: неповратне једнократне амбалаже, као и повратне амбалаже коју обвезник ПДВ-а зарачунава примаоцу добара. Повратном амбалажом се, у складу са Правилником, сматра

амбалажа (нпр. палете, бурад и др.) и одговарајућа количина.

Податке о износу основице и обрачунатом ПДВ-у по основу промета повратне амбалаже обвезник ПДВ-а исказује у пољу 3.2 обрасца ПОПДВ, у колони „Општа стопа”.

4 Право на одбитак претходног пореза по основу невраћене амбалаже

По основу ПДВ-а обрачунаог у рачуну за промет амбалаже прималац има право на одбитак претходног пореза у складу са општим условима дефинисаним Законом о ПДВ-у. Истичемо да купац добара са амбалажом треба да води рачуна о томе шта се код њега десило са амбалажом јер може да дође и до ситуације да постоји његова обавеза да обрачуна ПДВ. Наиме, уколико је прималац добара са амбалажом – трговац на велико даље свом купцу – трговцу на мало испоручио робу у повратној амбалажи, а овај је није вратио до истека уговором предвиђеног рока, у односу између тих субјеката извршен је промет повратне амбалаже, па би иницијални прималац имао обавезу да обрачуна ПДВ. Обавеза обрачунавања ПДВ-а по датом основу нестала би истеклом уговором предвиђеног рока до којег би његов купац требало да врати повратну амбалажу. Уколико купац, односно прималац повратне амбалаже није вршио даљу испоруку купљених добара са амбалажом, већ је амбалажа остала код њега, право на одбитак претходног пореза зависи од намене предметне амбалаже.

Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици Србији или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно

примљене услуге користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ-ом;
- 2) за који, у складу са чланом 24. Закона о ПДВ-у, постоји ослобођење од плаћања ПДВ-а;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији.

Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује:

- 1) рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са Законом о ПДВ-у;
- 2) документ о извршеном увозу добара у којем је исказан ПДВ и документ којим се потврђује да је исказани ПДВ плаћен приликом увоза.

При томе, уколико прималац повратне амбалаже пописом утврди мањак тих добара, по том основу може да постоји обавеза обрачуна ПДВ-а, ако је постојало право на одбитак претходног пореза по основу ПДВ-а који је добављач обрачунао истеклом рока за враћање повратне амбалаже.

Према члану 55. став 1. тачка 3) подтачка (4) Правилника, до измене основице нарочито долази због враћања добара која се, у складу са чланом 44. тог правилника, сматрају повратном амбалажом, чија је вредност била зарачуната примаоцу добара. Наиме, враћање повратне амбалаже нема карактер новог промета, већ доводи до измене основице за обрачуна ПДВ-а.

Уколико је повратна амбалажа била урачуната као саставни део пореске основице за обрачуна ПДВ-а за промет добара која су испоручена у повратној амбалажи, њено враћање доводи до измене основице за промет тих добара.

ПС

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позивите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Кратке теме из области ПДВ-а кроз мишљења Министарства финансија

1 Одређивање пореског дужника и места промета приликом испоруке електричне енергије

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/20 – даље: **Закон**) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ-ом испорука добара и пружање услуга (даље: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику. Промет добара је, у смислу наведеног закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, пренос права располагања на телесним стварима (даље: добра) лицу које тим добрима може да располаже као власник, ако тим законом није друкчије одређено. **Добрима се сматрају и вода, електрична енергија, гас и енергија за грејање, односно хлађење.**

Сагласно члану 10. став 1. тачка 3) Закона, порески дужник је у смислу тог закона прималац добара и услуга ако страном лице није обвезник ПДВ-а у Републици, независно од тога да ли у Републици има сталну пословну јединицу и да ли је та стална пословна јединица обвезник ПДВ-а у Републици. **Према одредби члана 11. став 1. тачка 4) Закона место промета добара је место у којем прималац електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење, чија се испорука врши преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже, који је притом наведена добра набавио ради даље продаје, има седиште или сталну пословну јединицу којима се добра испоручују.**

Одредбом члана 12. став 2. Закона прописано је да, када услугу пружа лице које је обвезник ПДВ-а у складу са овим законом, **пореским обвезником којем се пружа услуга** сматрају се:

- 1) свако лице које обавља делатност као трајну активност, без обзира на циљ обављања те делатности;
- 2) правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе са седиштем у Републици;

3) страна правна лица, државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, регистровани за плаћање пореза на потрошњу у држави у којој имају седиште.

Према одредби члана 12. став 4. Закона, ако се промет услуга врши пореском обвезнику, местом промета услуга сматра се место у којем прималац услуга има седиште или сталну пословну јединицу – ако се промет услуга врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуга има седиште, односно место у којем прималац услуга има пребивалиште или боравиште.

У складу са одредбама члана 14. став 1. Закона промет добара настаје на дан:

- 1) отпочињања слања или превоза добара примаоцу или трећем лицу, по његовом налогу, ако добра шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице, по њиховом налогу;
- 2) преузимања добара од стране примаоца у случају уградње или монтаже добара од стране испоручиоца или, по његовом налогу, трећег лица;
- 3) преноса права располагања на добрима примаоцу, ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза;
- 4) читавања, односно на други начин утврђивања стања, у складу са законом, електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење, чија се испорука врши преко преносне, транспортне и дистрибутивне мреже лицу из члана 11. став 1. тачка 4) поменутог закона, у циљу обрачуна испоруке;
- 5) читавања стања примљене воде, електричне енергије, природног гаса и енергије за грејање, односно хлађење, у циљу обрачуна потрошње.

Према члану 15. став 1. Закона услуга се сматра пруженом на дан када је:

- 1) завршено појединачно пружање услуге;
- 2) престао правни основ пружања услуге – у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга.

Изузетно од става 1. тачка 2) наведеног члана, ако се за пружање услуга издају периодични рачуни, промет услуга сматра се извршеним последњег

■ Пренос вишенаменских вредносних ваучера није предмет опорезивања ПДВ, при чему се вишенаменским вредносним ваучерима, у складу са Законом, сматрају вредносни ваучери који нису једнонаменски вредносни ваучери. Међутим, стварна испорука добара, односно пружање услуга у замену за вишенаменски вредносни ваучер који је испоручилац добара, односно пружалац услуга прихватио као накнаду или део накнаде за тај промет опорезује се ПДВ у складу са Законом.”

У истом мишљењу Министарства финансија (бр. 011-00-01221/2021-04 од 23. децембра 2021. године), које се односи **на порески третман преноса вишенаменских вредносних ваучера**, наведено је и следеће: „Када обвезник ПДВ – лице Б купује вишенаменске вредносне ваучере од лица А у циљу њихове продаје свом клијенту – лицу В, при чему клијент – лице В те вишенаменске вредносне ваучере поклања својим запосленима, па запослени лица В по основу тих вишенаменских вредносних ваучера стичу добра, односно услуге од лица А, опорезивање ПДВ врши се на следећи начин:

1) ако је лице А обвезник ПДВ, на пренос – продају вишенаменских вредносних ваучера који изврши у своје име обвезнику ПДВ – лицу В, ПДВ се не обрачунава и не плаћа у складу са Законом. Такође, када обвезник ПДВ – лице Б изврши пренос продају тих истих вишенаменских вредносних ваучера у своје име лицу В, ПДВ се не обрачунава и не плаћа у складу са Законом. Исто тако, а под претпоставком да је лице В обвезник ПДВ који је вишенаменске

вредносне ваучере купио за потребе поклањања својим запосленима, приликом тог поклањања обвезник ПДВ – лице В нема обавезу обрачунавања ПДВ. Приликом испоруке добара, односно пружања услуга у замену за вишенаменске вредносне ваучере, обвезник ПДВ – лице А има обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ у складу са Законом; **2)** ако лице А није обвезник ПДВ, на пренос – продају вишенаменских вредносних ваучера који изврши у своје име обвезнику ПДВ – лицу В, ПДВ се не обрачунава и не плаћа у складу са Законом. Када обвезник ПДВ – лице Б изврши пренос – продају тих истих вишенаменских вредносних ваучера у своје име лицу В, ПДВ се не обрачунава и не плаћа у складу са Законом. Ако је лице В обвезник ПДВ који је вишенаменске вредносне ваучере купио за потребе поклањања својим запосленима, приликом тог поклањања обвезник ПДВ – лице В нема обавезу обрачунавања ПДВ. Поред тога, приликом испоруке добара, односно пружања услуга у замену за вишенаменске вредносне ваучере, лице А које није обвезник ПДВ нема обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ у складу са Законом.

Напомињемо, у случају када обвезник ПДВ – лице Б купује вредносне ваучере у циљу њихове продаје другим лицима, не примењује се члан 7в став 2. Закона. По основу тог промета обвезник ПДВ – лице Б нема право на одбитак претходног пореза у складу са Законом (нпр. за набавку електричне енергије, комуналних услуга, изнајмљивања пословног простора и др.).”

ПС

Редакција

Кратке теме из области пореза на добит кроз питања претплатника

1 Повраћај више плаћеног пореза на добит

ПИТАЊЕ: Плаћајући месечну аконтацију у 2021. години клијент ће много више платити порез на добит него што је требало. Да ли у току 2022. године може да тражи повраћај те преплате и у ком року?

ОДГОВОР: У складу са чланом 10. став 3. тачка 1) Закона о пореском поступку и пореској админи-

страцији, у порескоправном односу правно лице има право на повраћај више или погрешно плаћеног пореза, односно споредних пореских давања, као и на повраћај пореза када је то другим пореским законом предвиђено. Захтев из става 3. наведеног члана порески обвезник може да поднесе у електронском облику преко портала Пореске управе или у писменом облику – непосредно или путем поште.

Чланом 38. став 6. Закона о порезу на добит правних лица прописано је да, ако је обвезник по-

издавања, непосредно или посредно указивање на резидентност, као и година (временски период) за коју се резидентство потврђује.

Да би исплатилац могао да примени решење из УИДО, односно да би могао да избегне плаћање пореза по одбитку, неопходно је да поседује потврду о резидентности која потврђује резидентност страног лица у моменту исплате. Значи, да би потврда о резидентности била валидна за ослобођење од плаћања пореза по одбитку приликом исплата током 2022. године, неопходно је да исплатилац поседује потврду којом се доказује резидентност тог лица у 2022. години. Такође, неопходно је да датум издавања потврде о резидентности буде исти или ранији од датума исплате приликом које се користи потврда о резидентности, с обзиром на то да је неопходан услов за примену решења из УИДО да исплатилац поседује потврду у моменту исплате.

Према томе, уколико је датум издавања потврде из 2021. године, али је на потврди јасно назначено да се потврђује резидентност у 2022. години, таква потврда је валидна. Међутим, уколико потврда не садржи информацију о години на коју се потврда односи, већ само датум када надлежни орган те државе издаје потврду, предметна потврда представљаће доказ резидентности само за годину у којој је издат конкретни образац потврде. Наведено је потврђено и у Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-00970/2016-04 од 4. 11. 2016. године: „Према томе, статус резидента државе са којом је закључен уговор, нерезидент доказује потврдом о резидентности на посебном обрасцу овереном од надлежног органа друге државе уговорнице чији је резидент, односно на овереном преводу потврде на обрасцу који прописује надлежни орган државе са којом је закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања.

У ситуацији када образац потврде који прописује надлежни орган државе са којом је закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања не садржи информацију о години на коју се потврда односи, већ само датум када надлежни орган те државе издаје потврду, предметна потврда представљаће доказ резидентности само за годину у којој је издат конкретни образац потврде.”

Порез по одбитку: накнадно смањење прихода нерезидента

ПИТАЊЕ: Ако бисмо из иностранства накнадно добили књижно одобрење за услугу за коју смо током године плаћали порез по одбитку, како треба да третирамо књижно одобрење у смислу пореза на одбитак?

ОДГОВОР: С обзиром на то да се порез по одбитку плаћа у тренутку исплате прихода нерезидентном правном лицу, одредбама чл. 40, 40а и 71. Закона о порезу на добит правних лица није прописана могућност накнадног смањења обрачуна тог и плаћеног пореза по одбитку услед накнадно одобреног попушта, односно смањења основице по другом основу. Дакле, питање повраћаја плаћеног пореза по одбитку у описаним околностима није ближе уређено Законом.

Међутим, према члану 10. став 2. тачка 1) Закона о пореском поступку и пореској администрацији (даље: ЗПППА), у порескоправном односу једно од основних права обвезника јесте право на повраћај више или погрешно плаћеног пореза. У вашем случају иницијално плаћање пореза није било погрешно јер је тада настала пореска обавеза. Међутим, накнадно је дошло до умањења (сторнирања) прихода нерезидентног правног лица који је био предмет опорезивања.

Предмет опорезивања порезом на добит по одбитку чине приходи које нерезидентно правно лице оствари по основу одређених трансакција са резидентним правним лицем. Уколико више нема таквих прихода или дође до њиховог накнадног умањења, нема ни предмета опорезивања порезом по одбитку. У складу са претходно наведеним, у случају када је обрачунат и плаћен порез по одбитку на приходе нерезидентног правног лица у складу са чланом 40. Закона, али накнадно насталу околности које доводе до умањења (поништаја) тог прихода, према нашем мишљењу, резидент има право на повраћај више плаћеног пореза у складу са општим правилима из ЗПППА. Захтев се подноси у слободној форми најкасније до истека рока застарелости.

ПС

Исплате из добити привредног друштва по годишњем обрачуну за 2021. годину

Увод

Привредна друштва која остваре добре пословне резултате, на пример сада по обрачуну за 2021. годину, у првом делу 2022. године доносе одлуке да по основу доприноса у остваривању пословних резултата награде своје акционаре, чланове, запослене и чланове управе. **Ради се исплатама по основу дивиденди и учешћа у добити, а не треба заборавити ни могућност доделе акција друштва.** Све те исплате везане су најпре за рачуноводствено окончање финансијских извештаја за 2021. годину и њихову предају Агенцији за привредне регистре, а затим за одлучивање надлежних органа у привредним друштвима о начинима расподеле остварене добити.

У овом чланку подробније ће бити представљене могућности врста исплата из остварене годишње добити не само физичким него и правним лицима. Посебну димензију тој расподели дају исплате страним физичким и правним лицима, која се све чешће појављују као примаоци разних исплата по основу остварених резултата привредних субјеката у Србији.

Уз наведено може се додати и да је од 1. 1. 2022. године могућа исплата дивиденди и код привредних субјеката који су у 2021. години, у складу са **Уредбом о утврђивању Програма директних давања из буџета Републике Србије привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2** („Сл. гласник РС” бр. 11/2021), користили помоћ државе у виду директних давања, без последица на искоришћено право на та средства.

1 Исплате дивиденди акционарима односно члановима ДОО

1.1 Законске одредбе – акционарско друштво

Према члану 271. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011... и 109/2021 – даље: Закон) **плаћање дивиденде акционарима**

може да се одобри одлуком о расподели добити, усвојеној на редовној седници скупштине, којом се **одређују и износ дивиденде и рок за исплату дивиденде**, који не може да буде дужи од шест месеци од дана доношења одлуке о исплати дивиденде. Такође:

- **дан седнице скупштине** на којој се утврђује расподела дела добити за дивиденде сматра се **даном доношења одлуке о исплати дивиденде**;

- **после доношења одлуке о исплати дивиденде** акционар којем треба да буде исплаћена дивиденда постаје поверилац друштва за износ те дивиденде.

Дивиденда на акције исплаћује се акционарима у складу са правима која произлазе из врсте и класе акција које поседују на дан дивиденде, а сразмерно броју акција које поседују у укупном броју акција те класе. Критеријум за исплату дивиденди јесте власништво над уложеним капиталом, што значи да у расподели дивиденди учествују сви акционари – како запослени тако и појединци ван конкретног правног лица, укључујући и Акцијски фонд Републике Србије, ако је у поседу одређеног броја акција конкретног друштва. Дивиденде се исплаћују по актима друштва и по одлуци скупштине акционара, при чему исплата дивиденди зависи од врста акција које је друштво издало и продало. Конкретно:

1) Ако су све продате акције обичне (редовне) и све су једнаке номиналне вредности, значи да свака појединачна акција даје иста права свом власнику у односу на дивиденду. У том случају укупан износ издвојених средстава за дивиденде дели се са бројем уплаћених акција, чиме се утврђује бруто износ дивиденде по једној акцији, с тим што ће укупна бруто вредност дивиденде по појединцу зависити од броја акција које поседује.

2) Уколико је друштво, осим обичних, издало и преференцијалне акције, мора се имати у виду да у вези са тим акцијама постоји право првенства наплате дивиденде (члан 253. тачка 1) Закона). У том случају скупштина акционара мора најпре да утврди износ дивиденди за власнике тих акција, док ће остатак средстава бити расподељен обичним акционарима.

Ред. бр.	Позиција	За лице за које се плаћају порез и допринос за ПИО	За лице за које се плаћа само порез	За лице за које се плаћају порез, допринос за ПИО и за здравствено осигурање
1.	Нето износ утврђене накнаде	40.000,00	40.000,00	40.000,00
2.	Коефицијент за прерачун	0,64	0,84	0,5576
3.	Бруто накнада (ред. бр. 1 : ред. бр. 2)	62.500,00	47.619,05	71.736,01
4.	Нормирани трошкови (20% x ред. бр. 3)	12.500,00	9.523,81	14.347,20
5.	Основица за опорезивање (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	50.000,00	38.095,24	57.388,81
6.	Порез на лична примања (20% x ред. бр. 5)	10.000,00	7.619,05	11.477,76
7.	Допринос за ПИО (25,0% x ред. бр. 5)	12.500,00	–	14.347,20
8.	Допринос за здравствено осигурање (10,30% x ред. бр. 5)	–	–	5.911,05
9.	Нето за исплату (ред. бр. 3 - ред. бр. 6 - ред. бр. 7 - ред. бр. 8) = ред. бр. 1	40.000,00	40.000,00	40.000,00

Исплатилац прихода, као порески платаци, пре сваке исплате прихода мора Пореској управи да достави пореску пријаву за порез по одбитку на обрасцу ППП ПД. Примања чланова органа управе правног лица у обрасцу ППП ПД пријављују се под ОВП: 601, 602 или 603. Порези и доприноси по основу исплата накнаде члановима органа управе правних лица уплаћују се на рачун 840-4848-37, при чему је шифра плаћања 254, а број одобрења за плаћање (БОП) додељен од стране Пореске управе.

Примања чланова управе по основу учешћа у остварењу добити рачуноводствено се обухватају на терет рачуна 340 – *Нераспоређени добитак ра-*

нијих година, а у корист рачуна 464 – Обавезе према директору, односно члановима органа управљања и надзора и рачуна 489 – Остале обавезе за порезе, доприносе и друге даждине.

Потребно је још додати да се међународни уговори о избегавању двоструког опорезивања не односе на учешће у добити, па је стога порески третман такве исплате, ако се учешће у добити одреди страном физичком лицу, исти као и за резиденте. Исплата таквог примања нерезиденту врши се преко нерезидентног динарског рачуна, с тим што је трансфер са тог рачуна у иностранство могућ само уз потврду Пореске управе о плаћеном порезу.

Мр Жељко Албанезе

Давања послодаваца запосленима по основу рекреације, солидарне помоћи, синдикалних и осталих исплата, и њихов порески третман

Увод

Запослени по основу рада остварује, пре свега, право на зараду и друга примања и покрића трошкова која им се исплаћују у складу са законским обавезама послодаваца или одредбама њихових општих аката. Све су то новчане исплате на које се плаћају одређене пореске обавезе, што запосленима по том основу омогућава здравствену и пензијско-инвалидску заштиту. Међутим, осим уобичајених примања, послодавци по обавези из законских прописа или сопствених аката, или добровољно и спонтано, по иницијативи запослених или синдиката, омогућавају запосленима и оства-

ривање других натуралних или новчаних погодности које имају разне аспекте – од социјалних, солидарних и рекреативних, до оних које произлазе из обавезе спровођења мера заштите на раду.

У свим таквим случајевима запослени конзумирају услуге које им користе било лично било професионално, а те услуге плаћа послодавац. Зато се у многим случајевима коришћења таквих чињења од стране послодаваца поставља питање да ли плаћање поменутих услуга има карактер примања запослених који услуге користе, као и карактер зараде, јер од тих услуга запослени имају материјалне и нематеријалне користи, а за њих не дају сопствена средства, нити им се коришћење истих одбија од зараде.

4.5 Плаћање здравственој установи трошкова лабораторијског испитивања ради утврђивања присуства вируса SARS-CoV-2 међу запосленима

Одредбама члана 12. став 1. Закона о раду и члана 14. став 1. тачка 3) Закона о здравственој заштити прописано је да послодавац организује и обезбеђује из својих средстава здравствену заштиту запослених на радном месту. Због тога, у случају када послодавац, ради утврђивања здравственог стања свих својих запослених у вези са присуством заразне болести COVID-19, а у функцији обављања послова радног места на које су распоређени:

- организује у оквиру својих просторија повремено тестирање запослених на присуство вируса SARS-CoV-2,
 - које је доступно свим запосленима под једнаким условима сагласно општем акту послодавца,
 - на свој терет обезбеђује средства и врши плаћање директно на рачун здравствене установе која пружа услуге лабораторијског испитивања ради утврђивања присуства вируса,
- сматрамо да то не представља давање запосленима од стране послодавца** и као такво не подлеже опорезивању порезом на доходак грађана на зараду и плаћању доприноса за обавезно социјално осигурање (Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-367/2020-04 од 23. 6. 2021. године).

ПС

Мр Жељко Албанезе

Пореска олакшица везана за накнаду трошкова превоза на посао и њено коришћење – у примени од 1. фебруара 2022. године

Увод

Законом о раду утврђено је право запосленог на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, као и минимум који послодавац мора да обезбеди запосленом за накнаду тих трошкова, а то је износ у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз. Накнада трошкова превоза коју послодавац обезбеђује запосленом нема карактер личних примања, па се на њу не обрачунавају порез и доприноси, али под одређеним условима. Прецизније речено, у члану 18. став 1. тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана (даље: **Закон о порезу**) утврђено је да се порез на зараде не плаћа на примања запосленог по основу накнаде документованих трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада:

- 1) до висине цене месечне превозне карте у јавном саобраћају, а највише до 4.359 динара месечно, односно
- 2) до висине стварних трошкова превоза, ако не постоји могућност да се обезбеди месечна превозна карта, а највише до 4.359 динара (од 1. фебруара 2022. године).

Дакле, Закон о порезу увео је номинални неопорезиви износ накнаде документованих трошкова

превоза запослених на посао, тако да ће у наставку текста подробније бити појашњено како у пракси може да се примени наведена пореска олакшица у зависности од тога како послодавац обезбеђује запосленима превоз на посао. Примена те олакшице је битна јер не може да се ограничи висина накнаде трошкова превоза да би се избегло плаћање пореза, с обзиром на то да, у складу са Законом о раду, сви запослени имају право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, и то најмање у висини пуне цене месечне превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

1 Примена пореске олакшице када послодавац обезбеђује месечну превозну карту

1.1 За запослене

Уколико послодавац, на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, запосленима купује месечну превозну карту у јавном саобраћају, тренутно (до 31. јануара 2023. године) послодавац не плаћа порез уколико цена те превозне карте не прелази месечно износ од 4.359,00 динара. У случају да је цена месечне превозне карте у јавном саобраћају виша од неопорезивих

У случају да послодавац, због проблема у пословању, запосленима није исплатио накнаду за превоз на посао за неколико месеци, исте може да исплати накнадно. При томе послодавац треба да

разграничи поменуте исплата по месецима и да тако обезбеди коришћење пореске олакшице важеће на дан исплате за сваки месец за који накнадно врши исплату.

Мр Жељко Албанезе

Одсуство са рада и исплате запосленима поводом Дана државности Републике Србије – Сретење

Према одредбама Закона о државним и другим празницима у Републици Србији („Сл. гласник РС” бр. 43/2001, 101/2007 и 92/2011) 15. и 16. фебруара 2022. године (у уторак и среду) слави се државни празник Сретење – Дан државности Србије. У те дане не раде државни и други органи, предузећа и други облици организовања за обављање делатности или услуга.

1 Право на накнаду зараде за време празника

Према одредби члана 114. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005... и 113/2017) запослени има право на накнаду зараде у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, у складу са општим актом и уговором о раду, **за време одсуствовања са рада** на дан празника који је нерадан дан. Према томе, основ за накнаду зараде за дане празника 15. и 16. фебруара утврђује се на основу просечне зараде запосленог за период фебруар 2021. године – јануар 2022. године. Основ за накнаду зараде представљају исплаћене зараде запосленог по свим основама за претходних 12 месеци, при чему се наглашава да у обрачун основице за накнаду зараде треба узети:

- 1) само износе остварене зараде, односно све исплате које је запослени примио, које имају карактер зараде;
- 2) само часове рада у претходних 12 месеци, дакле оне часове за које је остварена исплаћена зарада запосленом.

Такав обрачун биће извршен за запослене који раде у петодневном или шестодневном распореду радног времена, јер су за њих уторак и среда радни дани. Исти обрачун извршиће се за запосленог који ради у сменском раду или у турнусу, ако су уторак

(15. 2) и/или среда (16. 2) „пали” на дане када он ради по свом распореду.

Ако су уторак (15. 2) или среда (16. 2) били слободни за запослене по основу седмичног одмора, они немају право на накнаду зараде јер су за њих ти дани аналогни недељи за оне запослене који не раде у турнусу или у сменама.

Такође, ако су 15. или 16. фебруар „пали” на дане који су за запослене који раде у турнусу слободни по основу прерасподеле радног времена, запослени немају право на накнаду зараде за те дане, с обзиром на то да су за те дане на основу прерасподеле примили зараду (аналогно слободној суботи за запослене који имају петодневну радну недељу).

Према томе, запосленом припада накнада зараде за дане празника који „падају” на његове радне дане, а не припада за дане празника који су према његовом недељном распореду радног времена нерадни дани.

Потребно је напоменути да за запослене који раде у сменама, па им дан недељног одмора није у недељу, већ неког другог дан у току недеље (уторак или среда, на пример), не важи померање дана празника на наредни радни дан. Наиме, право на померање дана празновања утврђено је само ако празник падне у недељу према званичном календару, а не на дан недељног одмора према другачијем распореду радног времена код послодавца.

2 Увећање зараде за рад на празник

Рад на празник и увећање зараде по том основу имаће они запослени који раде на 15. и/или 16. фебруар, без обзира на то да ли је или није у питању њихов радни дан. Према члану 108. став 1. тачка 1)

Измене Закона о привредним друштвима: правни послови или радње у којима постоји лични интерес

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о изменама и допунама Закона о привредним друштвима.

Закон је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 109/2021 од 19. 11. 2021. године, а ступио је на снагу 27. 11. 2021, осим одредаба чл. 514а–514м, чл. 577а–577ш и чл. 580а–580ч Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18, 95/18 и 91/19), које се примењују од 1. 1. 2025. године, затим одредаба члана 1, члана 3. став 9, члана 15. став 3, члана 16. ст. 7. и 8, чл. 43. и 44, које се примењују од 1. 6. 2022. године, као и одредаба члана 4, које се примењују по истеку рока од осамнаест месеци од дана ступања на снагу закона, и одредаба члана 40, одредаба члана 50. став 2. у делу којим се додају т. 13)–15) и одредаба члана 51, које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Те измене су донете јер је пропис на који се односе од нарочитог значаја за стварање повољног пословног окружења за развој привреде Републике Србије и пословање привредних субјеката на територији Републике Србије. Прокламовани циљеви поменутих измена су унапређење заштите права мањинских чланова друштва у складу са мерама из Акционог плана Програма за унапређење позиције Републике Србије на ранг-листи Светске банке о условима пословања – *Doing Business* за период 2020–2023. године, затим прецизирање одредби Закона које се односе на закључивање послова и радњи у којима постоји лични интерес, као и увођење обавезе за друштво да акционару учини доступним податке о износу и структури накнаде и стимулације директора, односно извршног директора и члана надзорног одбора, ако је управљање друштвом дводомно, али и у погледу органа надлежног за доношење одлуке о издавању акција до износа одобреног капитала. Поред тога, у образложењу предлагача наведено је да се Република Србија обавезала да ће у свој правни систем преузети правне тековине Европске уније из области корпоративног права са којима домаћи прописи из те области до сада нису били усаглашени, тако да се Законом о

изменама и допунама Закона о привредним друштвима врши усклађивање са одредбама Директиве (ЕУ) 2017/828 Европског парламента и Савета од 17. маја 2017. године о измени Директиве 2007/36/ЕЗ у погледу подстицања дугорочног ангажовања акционара.

Датим законским изменама, поред наведеног, исправљени су постојећи недостаци у законском тексту и прецизирани су и допуњени чланови закона који су до сада изазивали недоумице у пракси. У Закону о изменама и допунама Закона о привредним друштвима велика пажња посвећена је питању одобрења правног посла или радње у случају постојања личног интереса, о чему ће бити речи у овом тексту. Наиме, Закон о привредним друштвима дефинише која лица имају посебне дужности према друштву, па ту сврстава ортаке и комплементарне, чланове д. о. о. са значајним учешћем у капиталу и његове контролне чланове, акционаре са значајним учешћем у капиталу а. д. и контролне акционаре, директоре, чланове надзорног одбора, заступнике и прокуристе, као и ликвидационог управника. Закон о привредним друштвима предвиђа посебне дужности тих и са њима повезаних лица, а посебно прописује дужност пријављивања послова и радњи у којима постоји лични интерес.

У актуелним изменама закона значајно су измењене одредбе које се тичу дужности пријављивања послова и радњи у којима постоји лични интерес.

Наиме, и до сада су лица са посебним дужностима према друштву била у обавези да одбор директора, односно надзорни одбор, ако је управљање друштвом дводомно, обавесте о постојању личног интереса (или интереса са њима повезаних лица) у правном послу који друштво закључује, односно правној радњи коју друштво предузима. Међутим, у Закону о привредним друштвима до сада није било прецизирано шта то обавештење треба да садржи, што је свакако био пропуст законодавца, који је поменутих изменама отклоњен. Помену-

ше као обичну штету (умањење нечије имовине) и измаклу корист (спречавање њеног повећања)? Дакле, измакла корист већ је обухваћена законском дефиницијом штете, па није јасно зашто је законодавац то издвајао, тако да је, поред накнаде штете, као законску последицу предвидео и пренос користи. Друго, уколико спор између друштва и члана који је у сукобу интереса потраје, како вредновати корист која је годинама стицана од самосталног пословања, која може да буде енормна? Да ли је члан

друштва у обавези да оно на чему је годинама радио врати друштву?

Та и друга питања Закон о привредним друштвима не прецизира. Релативно честе и обимне измене поменутог закона, по мишљењу аутора овог текста, требало би да буду замењене значајно ређим а свеобухватнијим изменама, које би у много већој мери уважавале проблеме који се јављају приликом примене, али и недоумице у пракси.

ПС

Владимир Саичић, дипл. правник

Измене Закона о привредним друштвима: поступак регистрације, седиште друштава и предузетника и статус предузетника

Међу изменама Закона о привредним друштвима значајно место заузимају измене које се односе на поступак регистрације, како директно – тако што се категорија пола уводи као податак који се обавезно региструје, тако и индиректно – тако што остале промене посредно имају утицаја на податке који се региструју, као и измене у погледу седишта друштава и предузетника и измене које се тичу самог статуса предузетника, о чему ће бити речи у овом тексту.

1 Пол као обавезан податак за регистрацију

Закон је претрпео измену у члану 9а, тако да у податке о лицима која се региструју уводи пол као обавезан податак за регистрацију како за домаћа тако и за страна физичка лица. Измене којима се пол чини својством лица које мора да буде регистровано, назначено и јавно доступно донете су уз образложење законодавца да је измењени члан у складу са политиком родне равноправности. Та измена је, по мишљењу аутора овог текста, непотребна и сувишна јер производи компликације и обавезу усклађивања у поступку регистрације, а без неког значајног позитивног ефекта.

Шта значи синтагма „у складу са политиком родне равноправности” – законодавац у „Објашње-

њу основних правних института и појединачних решења” није образложио, па остаје нејасно шта се тиме постигло. Наиме, равноправност полова није била повређена ни старим решењем, где се пол приликом регистрације није ни помињао. Какав значај може да има чињеница да ли је нпр. директор друштва, члан друштва, предузетник, прокуриста и др. мушкарац или жена – заиста није јасно. Међутим, значајни су проблеми који се због тога појављују. Процедуре пред Агенцијом за привредне регистре биће измењене у смислу регистрације тог податка о физичким лицима која се региструју (заступници, чланови надзорних одбора, прокуристи, пословође и сл.). Та промена условиће измену тражених података и образаца, као што су, на пример, обрасци за регистрацију покретања поступка ликвидације у привредним друштвима, јавним предузећима и задругама; за регистрацију промене ликвидационог/стечајног управника у привредним друштвима, јавним предузећима и задругама; за регистрацију промене надзорног одбора у привредним друштвима, задругама и јавним предузећима; за регистрацију уписа и промене члана ортакског друштва, командитног друштва, друштва са ограниченом одговорношћу и јавног предузећа; за регистрацију промене оснивача представништва и огранка страног привредног друштва; за регистрацију оснивања друштва са ограниченом одговорношћу итд.

кон је до сада прописивао само престанак важења одобрења, сагласности или другог акта надлежног органа, који су посебним законом прописани као услов за регистрацију, а сада се предвиђа и случај одузимања дозволе, лиценце, одобрења, сагласности и др. Наиме, у том случају предузетнику се даје могућност да у року од тридесет дана од правоснажности акта којим је извршено одузимање дозволе, лиценце, одобрења, сагласности и др., који су посебним законом прописани као услов за регистрацију, региструје промену регистроване делатности или да сам одјави делатност, јер у случају одузимања дозволе, лиценце, одобрења, сагласности и др. иста не може да се обавља. Уз то је, као и у вези са привредним друштвима, предвиђено објављивање обавештења на интернет страни Агенције за привредне регистре да су се стекли разлози за брисање предузетника из регистра по сили закона.

Такође, предвиђено је и да рок за пријаву наставка обављања делатности у случају смрти, односно губитка пословне способности предузетника буде шездесет уместо тридесет дана, како је до сада био случај.

Закључак

По мишљењу аутора овог текста, измене Закона о којима је у овом тексту било речи нису задовољавајуће у погледу седишта привредних друштава и предузетника, а посебно у погледу заштите имаоца права својине од пријављивања фиктивних адреса седишта. Законодавац је препознао проблеме, али није донео одговарајућу законску регулативу за њихово решавање.

Владимир Саичић, дипл. правник

Измене Закона о привредним друштвима: правни статус чланова и директора привредних друштава

Међу изменама Закона о привредним друштвима значајно место заузимају измене које се односе на чланове привредних друштава, а тичу се приступања члана друштву и преноса удела, као и измене које се односе на директоре у погледу регулисања њихових накнада.

1 Чланови друштва

Закон о привредним друштвима измењен је у члану 175, који регулише услове и последице преноса удела, а допуњен је тако што је додат члан 175а, који регулише питање последица одлуке суда којом се утврђује ништавост уговора о преносу удела.

Измењеним Законом о привредним друштвима прописано је да се, у случају приступања новог члана друштву, уговор о приступању новог члана друштву закључује у писаној форми, са овереним потписом лица које приступа друштву и лица овлашћеног одлуком скупштине друштва којом се одобрава приступање новог члана друштву. С обзиром

на то да скупштина друштва са ограниченом одговорношћу, сагласно члану 200. став 1. тачка 21) ЗПД, одобрава приступање новог члана друштву, изменама Закона морало је да буде регулисано како до тог приступања долази, односно каква је форма уговора о приступању, што пре измена није било посебно прописано. Дакле, по новом законском решењу, скупштина друштва са ограниченом одговорношћу треба да изда посебно овлашћење одређеном лицу да у име привредног друштва закључи уговор о приступању са чланом који приступа, као другом уговорном страном. Законским одредбама нису прописана посебна ограничења за пуномоћника, па из тога произлази да, као пуномоћник, у име друштва може да наступи свако пословно способно лице.

У датом случају донекле се одступа од паралелизма форми, који је Законом о облигационим односима утврђен као основни принцип при давању пуномоћја приликом закључења уговора. Наиме, чланом 90. Закона о облигационим одно-

штва, као и чланова друштва са ограниченом одговорношћу са истим процентом удела, да остваре увид у податке о износу и структури укупне накнаде за сваког директора, односно извршног директора и члана надзорног одбора. Уколико су ти подаци означени као пословна тајна, лица која остварују увид у обавези су да се писмено обавезу да чувају пословну тајну. Овде законодавац користи једнину, те говори о „акционару који поседује” најмање 5% акција друштва да затражи увид (што се сходно примењује и на члана д. о. о.), а не множину, као што је, рецимо, случај када се ради о праву предлагања допуне дневног реда и сл. На основу тога може да се закључи да Закон не даје могућност здруживања, па више акционара или чланова који укупно поседују 5% акција или удела не могу здружено да траже увид у зараду директора, тако да је реч о привилегији појединца са одређеним процентом акција односно удела.

Изменама Закона о привредним друштвима додат је нови пододељак 7.7, којим се уређују накнаде у јавним акционарским друштвима. У образложењу ове измене истакнуто је да је иста донета у складу са одредбама Директиве 828/2017 Европске уније. Закон сада прописује да је јавно акционарско друштво у обавези да има политику накнада директорима и члановима надзорног одбора, ако је управљање друштвом дводомно, која мора да буде јасна и разумљива, као и садржину политике накнада. Такође, прописано је да одбор директора, односно надзорни одбор, ако је управљање друштвом дводомно, или комисија за накнаде, ако је образована, сачињавају једном годишње јасан, свеобухватан и разумљив извештај о свим накнада које је друштво или са њим повезано друштво које послује у оквиру исте групе друштава исплатило или се обавезало да исплати сваком поједином садашњем и бившем члану одбора директора, односно надзорног одбора у последњој пословној години која претходи години у којој се сачињава извештај. Ревизор који обавља ревизију годишњих финансијских извештаја друштва дужан је да изврши ревизију извештаја о накнадама и да о томе сачини извештај који садржи мишљење да ли извештај о накнадама садржи све

прописане податке. Исти се доставља скупштини уз извештај о накнадама. Друштво је дужно да извештај о накнадама објави на свој интернет страници након седнице скупштине на којој се расправљало о њему, с тим што он мора да буде бесплатно јавно доступан најмање десет година од дана објављивања на интернет страници друштва. Скупштина друштва одлучује о предложеној политици накнада, коју одбор директора, односно надзорни одбор, ако је управљање друштвом дводомно, предлаже скупштини друштва најмање на сваке четири године. Друштво је дужно да политику накнада која је усвојена на седници скупштине, заједно са датумом одржавања те седнице и резултатима гласања, без одлагања објави на свој интернет страници, при чему политика накнаде мора да буде бесплатно јавно доступна најмање за све време њене примене. Јавна акционарска друштва дужна су да се ускладе са одредбама Закона које се односе на накнаде у јавним акционарским друштвима у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 109/2021).

Детаљно о укупним накнадама директора писали смо у броју 12/2021 у чланку „Законом о привредним друштвима прописана је нова укупна накнада директора“, на стр. 186.

Закључак

Као што се из приложеног види, Закон о изменама и допунама Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 109/2021) не прецизира многа питања која су изазивала недоумице у пракси, као и потребу за тумачењима од стране судова и других надлежних органа. Релативно честе и обимне измене поменутог закона, по мишљењу аутора овог текста, требало би да буду замењене значајно ређим, а свеобухватнијим изменама, које би у много већој мери уважавале проблеме који настају приликом примене закона и недоумице у пракси.

ПС

WWW.PROPISI.NET

Консолидовање годишњих финансијских извештаја за 2021. годину код корисника јавних средстава који примењују Контни план за буџетски систем

У коментару је дат осврт на законске прописе који уређују консолидовање финансијских извештаја за јавни сектор према одредбама Закона о буџетском систему и његовим подзаконским актима, затим осврт на поступак консолидације финансијских извештаја директних корисника буџетских средстава на нивоу Републике и на нивоу јединица локалне власти, као и на кориснике средстава Републичког фонда за здравствено осигурање. Осим тога, биће речи и о неким специфичностима које се јављају приликом састављања консолидованог годишњег финансијског извештаја директних корисника средстава буџета Републике, као и о дилемама индиректних буџетских корисника приликом попуњавања (уноса података) обрасца 5 – *Извештај о извршењу буџета*.

1 Законска регулатива

Састављање и подношење консолидованих годишњих извештаја за **2021. годину** корисника јавних средстава који примењују Контни план за буџетски систем спроводи се применом следећих прописа:

- Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС” бр. 54/ 2009... 118/2021 – даље: **Закон**);
- Уредбе о буџетском рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 125/2003, 12/2006 и 27/2020 – даље: **Уредба**);
- Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС” 16/2016... 130/2021 – даље: **Контни план за буџетски систем**);
- Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова („Сл. гласник РС” бр. 18/2015, 104/2018, 151/2020, 8/2021, 41/2021 и 130/2021 – даље: **Правилник о финансијским извештајима**);

■ Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину („Сл. гласник РС” бр. 149/2020, 40/2021 и 100/2021) и

■ одлука о буџету локалне власти за 2021. годину.

У наставку текста предмет разматрања биће наведени законски прописи, и то одредбе које дефинишу поступак састављања и достављања консолидованих годишњих финансијских извештаја, а затим ће бити указано на одређене неусклађености између Закона и његових подзаконских аката.

1.1 Закон о буџетском систему

Сходно члану 2. т. 26) Закона под консолидацијом подразумева се исказивање прихода и примања и расхода и издатака више међусобно повезаних буџета и ванбуџетских фондова, као да се ради о јединственом субјекту. Да би се избегло двоструко рачунање, консолидацијом се искључују међусобни трансфери између истих, као и између различитих нивоа власти. На основу наведеног члана може да се закључи да се консолидација финансијских извештаја врши на више нивоа, и то на нивоу:

- јединица локалне самоуправе,
- града, односно Града Београда,
- Републичког фонда за здравствено осигурање и
- Републике Србије.

Ко су обвезници састављања консолидованих годишњих извештаја о извршењу буџета, односно консолидованих годишњих извештаја о извршењу финансијског плана, прописано је чланом 78. Закона. То су:

1. директни корисници средстава буџета Републике Србије,
2. Високи савет судства, односно Државно веће тужилаца,
3. Републички фонд за здравствено осигурање,
4. Министарство финансија и
5. директни корисници средстава буџета локалне власти.

трошена средства приватизације из ранијих година и финансијска помоћ ЕУ).

Закључак

Оно што је битно имати у виду јесте чињеница да су обвезници састављања консолидованих годишњих финансијских извештаја директни корисници средстава буџета и Републички фонд за здравствено осигурање. Дакле, они су ти на којима лежи одговорност за исправно састављање консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештај представља извештај на нивоу директног корисника средстава буџета, односно завршни рачун Републичког

фонда за здравствено осигурање. Такав извештај не значи да је у питању прост збир свих билансних позиција директног и индиректних корисника средстава буџета, већ консолидовани извештај у ком се искључује дуплирање позиција на страни прихода и примања и на страни расхода и издатака. Предмет консолидовања, укратко речено, само су оне ставке на приходној и расходној страни за које је предвиђен извор 01 – *Приходи из буџета*. Остале ставке на страни прихода и примања и на страни расхода и издатака, где су предвиђени други извори финансирања, **не искључују се у консолидовању**, већ се преузимају из обрасца 5 индиректних корисника у образац 5 директног корисника.

ПС

Мр Жељко Албанезе

Извештавање о планираним и извршеним расходима за плате у буџетима локалне власти у 2022. години

Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину („Сл. гласник РС” бр. 110/2021 – даље: Закон) у члану 43. став 1. прописано је да локална власт у 2022. години масу средстава за исплату дванаест месечних плата планира полазећи од нивоа плата исплаћених за август 2021. године, као и увећања плата прописаних законом којим се уређује буџетски систем. Укупну масу средстава за плате треба умањити за плате запослених код корисника буџетских средстава које су се финансирале из буџета локалне власти са апропријација економских класификација 411 – *Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)* и 412 – *Социјални доприноси на терет послодавца*, а више се не финансирају, односно за масу средстава за плате запослених који су радили код тих корисника, а нису преузети у органе и службе управе или јавне службе јединице локалне власти у којима се плате запослених финансирају из буџета локалне власти са апропријација економских класификација 411 – *Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)* и 412 – *Социјални доприноси на терет послодавца*. Уколико локална власт не планира у својим одлукама о буџету за 2022. годину и не извршава укупна средства за обрачун и исплату плата на изнет начин, министар надлежан

за послове финансија може привремено да обустави пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се висина средстава за плате не усклади са наведеним ограничењима.

Према ставу 4. у члану 43. Закона, министар надлежан за послове финансија ближе ће уредити начин и садржај извештавања о планираним и извршеним средствима за исплату плата запослених које се финансирају из буџета локалне власти у 2022. години, као и о структури расхода за запослене на апропријацијама економским класификацијама 413–416 у 2021. години. На основу тог законског овлашћења министар финансија донео је **Правилник о начину и садржају извештавања о планираним и извршеним расходима за плате у буџетима локалне власти у 2022. години** („Сл. гласник РС” бр. 24/2022 – даље: Правилник), који је ступио на снагу 19. 2. 2022. године. Њим су прописани начин и садржај извештавања локалне власти о планираним и извршеним расходима директних и индиректних корисника средстава буџета локалне власти (даље: корисници буџета) за плате – по изворима прихода у 2022. години.

5) у колону 14 не уносе се подаци, већ она аутоматски даје збир броја запослених из колона 2–13;

6) у колоне 15 и 16 уносе се ознаке првог и последњег дела плате исплаћеног у извештајном периоду (нпр. од: *I део за јануар* до: *I део за фебруар*), а у случају када је у извештајном периоду исплаћен само један део плате, ознака тог дела уноси се у колону 15, док се у колону 16 ставља црта.

У случају кад су одређени подаци, наведени у колонама 15 и 16, различити за поједине кориснике буџета у оквиру група, односно категорија наведених у колони 1, под ред. бр. 1–7, подаци се дају на основу претежног стања за групу, односно категорију.

Градови достављају консолидоване извештаје на обрасцима ПЛ-1 и ПЛ-2 за плате корисника средстава буџета града и буџета градских општина.

3 Остале одредбе Правилника

Попуњени обрасци ПЛ-1 и ПЛ-2 достављају се, у складу са Правилником, до 15. у месецу за претходни месец.

У електронском облику обрасци ПЛ-1 и ПЛ-2 преузимају се са сајта Министарства финансија, а након попуњавања достављају се Министарству финансија електронским путем на адресе jls@mfin.gov.rs и ljiljana.manojlovic@mfin.gov.rs. Потписани и скенирани обрасци достављају се Министарству финансија електронским путем на адресу ljiljana.manojlovic@mfin.gov.rs. Корекције попуњених образаца ПЛ-1 и ПЛ-2 прихватају се у периоду од два месеца након истека извештајног периода за одређени месец.

Образац 4 – *Плаће и број запослених код корисника буџетских средстава јединице локалне самоуправе*, прописан Правилником о садржају и начину финансијског извештавања о планираним и оствареним приходима и примањима и планираним и извршеним расходима и издацима јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС” бр. 79/11), неће се достављати за средства за плате планирана и извршена у 2022. години за која се подаци достављају у складу са тим правилником.

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција *Моје каматне стоје*, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За више информација пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Календар пореских и других обавеза за март 2022. године

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за коришћење шумског земљишта у нешумске намене	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	Накнаду за коришћење шумског земљишта у нешумске намене плаћа лице којем је корисник шума и шумског земљишта шумско земљиште дао на коришћење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за коришћење дрвета	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	Корисник, односно сопственик шума плаћа накнаду за коришћење дрвета. Основица за обрачун накнаде је вредност дрвених сортимената
Уплата накнаде за коришћење вода	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	Обвезник накнаде за коришћење вода је лице које воду захваћену из површинских и подземних вода користи за пиће, наводњавање, погонске, технолошке и друге намене, врши снабдевање водом за пиће системом јавног водовода, захвата воду ради флаширања, користи воду за производњу електричне енергије итд. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Накнада за извађени речни нанос	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	Правно лице, односно предузетник који врши вађење речног наноса из лежишта на водном земљишту и на подручју угроженом ерозијом обвезник је накнаде за извађени речни нанос. Обвезник је дужан да доставља податке о локацији, врсти и количини извађеног речног наноса
Уплата накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	Власник, односно корисник пољопривредног и шумског земљишта, индустријских и других објеката, који водне објекте и системе у јавној својини користи за наводњавање, снабдевање водом индустрије, рибњака и других корисника, као лице које водне објекте и системе користи за одвођење отпадних вода из индустријских и других објеката, као и за друге намене, обвезник је накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за испуштenu воду	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	Обвезник накнаде за испуштenu воду је лице које непосредно или посредно испушта отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канал, језеро и слично, лице које врши скупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, као и лице које производи електричну енергију у термоелектранама са отвореним проточним системом за хлађење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за постављање рекламних табли	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	Обвезник накнаде за постављање рекламних табли је правно или физичко лице које поставља рекламне табле, рекламне панове, уређаје за сликовно обавештавање или оглашавање на објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина простора изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	Обвезник накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби јесте правно или физичко лице које привремено користи делове земљишта железничког подручја, поред железничких пруга и другог земљишта које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног дела земљишта железничког подручја, изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнере површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 2 – 28. 2. 2022.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о порезу на добит правних лица			
Опис	Период	Рок	Основ
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 2 – 28. 2. 2022.	15. 3. 2022.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С

Закон о рачуноводству			
Опис	Период	Рок	Основ
Достављање редовних годишњих финансијских извештаја	2021. година	31. 3. 2022.	У складу са чланом 44. Закона, правна лица, односно предузетници дужни су да за статистичке потребе и ради јавног објављивања доставе Агенцији, редовне годишње финансијске извештаје за извештајну годину

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем управном послоу („Сл. гласник РС“ бр. 18/2016; ауџенџично џумачење – 95/2018) џрописано је да, ако џоследњи дан рока џада на дан када оџан не ради, рок исџиче кад џрошекне џрви наредни радни дан.

ПС

Актуелни статистички подаци на дан 25. 2. 2022. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2021. године	25. 3. 2021.	87.058,00	63.109,00
Фебруар 2021. године	26. 4. 2021.	85.864,00	62.280,00
Март 2021. године	25. 5. 2021.	89.894,00	65.289,00
Април 2021. године	25. 6. 2021.	89.582,00	64.948,00
Мај 2021. године	25. 7. 2021.	89.720,00	65.025,00
Јун 2021. године	25. 8. 2021.	89.793,00	65.070,00
Јул 2021. године	24. 9. 2021.	89.330,00	64.731,00
Август 2021. године	25. 10. 2021.	89.202,00	64.639,00
Септембар 2021. године	25. 11. 2021.	89.980,00	65.218,00
Октобар 2021. године	24. 12. 2021.	91.132,00	66.048,00
Новембар 2021. године	25. 1. 2022.	95.312,00	69.136,00
Децембар 2021. године	25. 2. 2022.	102.196,00	74.629,00

1.1 Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар – примена за сврхе обрачуна пореске амортизације у обрасцу ОА

Петоструки износ просечне месечне зараде за децембар 2021. године износи 510.980,00 динара.

Уколико је податак о неотписаној вредност затечених средстава на крају 2021. године, утврђен у колони 8 обрасца ОА, **нижи од петоструког износа просечне месечне зараде за децембар 2021. године** према објављеном податку Завода за статистику, тај податак своди се на нулу тако што се обрачуната амортизација из колоне 7 увећа за износ неотписане вредности из колоне 8 (цео износ неотписане вредности признаје се као расход периода).

Приликом попуњавања обрасца ОА у електронској форми ово се постиже тако што се у колону 6 уписује стопа 100% (у том случају укупан салдо групе са колоне 5 уједно је признат као износ амортизације у колони 7, чиме се податак у колони 8 своди на нулу).

Дакле, са петоструким износом просечне месечне зараде за децембар 2021. године упоређује се неотписана вредност из колоне 8, па ако је износ из колоне 8 мањи, у колону 6 уписује се стопа 100%.

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2022. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,15%	36,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,00%	25,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **30.880 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2022. године, а важиће до 31. децембра 2022. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **441.400 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2022. године, а важиће до 31. децембра 2022. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2022. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	168	201,22	33.804,96
Фебруар	160	201,22	32.195,20
Март	184	201,22	37.024,48
Април	168	201,22	33.804,96
Мај	176	201,22	35.414,72
Јун	176	201,22	35.414,72
Јул	168	201,22	33.804,96
Август	184	201,22	37.024,48
Септембар	176	201,22	35.414,72
Октобар	168	201,22	33.804,96
Новембар	176	201,22	35.414,72
Децембар	176	201,22	35.414,72

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2022. године до 31. јануара 2023. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ДО 15 ГОДИНА СТАРОСТИ ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ И БОЖИЋА	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 10.898 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 14.480 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец децембар 2021. године објављена је 25. 2. 2022. и износи 102.196 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 10.898 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 14.480 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 111.380 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 6.541 динара нето. На износ до 6.541 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежких болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА